

Hyvinvoinnin toimiala

4 Kasvatus- ja koulutuslautakunta

400 Hyvinvointipalvelujen talous- ja hallintopalvelut

Tilivelvollinen: palvelujohtaja Juhani Junnilainen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Talous- ja hallintopalvelut vastaa talouden ja hallinnon prosesseista toimialalla ja tuottaa hyvinvoinnin toimialan talouden ja toiminnan ohjauksessa tarvittavaa tietoa yhteistyössä palvelualueiden kanssa. Talous- ja hallintopalveluihin kuuluu Carelicumin palvelupiste ja vuoden 2020 alusta vahtimestaripalvelut, jotka liittyvät hyvinvoinnin toimialan palveluihin.

Talous- ja hallintopalveluihin sisältyy myös sosiaali- ja terveystalouden neuvottelukunnan toiminta ja sen myöntämät avustukset.

Katsaus toimintavuoteen 2020

Talous- ja hallintopalveluissa on oltu suurelta osin etätöissä maaliskuusta alkaen. Etätöinä on pystytty hoitamaan palvelualueiden tukeminen keskeytyksettä. Palvelualueella tapahtui tehtäväjärjestelyjä pitkin vuotta ja samalla valmisteltiin toimistohenkilöiden tehtävämuutoksia vuoden 2021 alusta. Carelicumin palvelupisteen toiminta on ollut pysähdyksissä tai vajaata pandemiasta johtuen.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen 2020

Strateginen teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2020	Indikaattorit ja tavoitetilä vuoden 2020 lopussa	Toteutuma	
Kaupunkilaiset tekevät, osallistuvat ja vaikuttavat. Kaupungin rooli on luoda edellytyksiä eri toimijoiden aktiivisuudelle ja osallisuudelle sekä tarjota yhdessä tekemisen paikkoja ja mahdollisuuksia	Tavoitteena koko toimialaa koskevat säännölliset järjestötapaamiset, joihin järjestöt osallistuvat laajasti.	Järjestötapaamisia on järjestetty 2 krt/vuosi ja tapahtumiin osallistuu vähintään 52 järjestöä.	Kevään järjestötapaaminen jouduttiin perumaan koronapandemiatilanteen vuoksi. Syyskuussa pidettiin järjestötapaaminen, johon osallistui 64 järjestöjen edustajaa, noin 50 eri järjestöstä.	
Toteutamme reilua hankintapolitiikka	Kaikissa korvaavissa laite- ja kalustehankinnoissa	Kaikissa hankinnoissa on	Hankintoja toteutetaan tavoitehuomioiden	

aa ja toimimme kehitysalustana.	tutkitaan ensisijaisesti kierrätysmateriaalin käytettävyys ja saatavuus.	selvitys tehty ja raportoitu.		
Investointien mitoituksessa kohtuullisuus nostetaan hyveeksi	Uusien päiväkotien hyötyneliömäärät (hym)/lapsi Uusien koulujen hyötyneliömäärät (hym)/oppilas Kalustus ja varustus	10 hym/lapsi 8 hym/oppilas Pidetään toteutuneella tasolla	Uusia päiväkoteja ei ole suunnitteluprosessissa Karsikon koulun suunnittelua toteutetaan tilatehokkaasti Hankinnat tehty suunnitelman mukaisesti	
Oman työn kilpailukyky ja fiksi tekeminen turvataan	Varhaiskasvatuksen johto- ja ohjausprosessien kehittäminen	Taloudellisuus parantunut 0,5 milj. euroa vuoden 2019 toteutumaan verrattuna	Taloudellisuus parantunut yli 1,0 milj. euroa.	

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

400 Hyvinvointipalvelujen talous ja hallintopalvelut				
	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma
Toimintatulot	118 040	162 000	162 000	89 632
Toimintamenot	-1 928 094	-1 994 000	-1 525 000	-1 365 003
Toimintakate	-1 810 054	-1 832 000	-1 363 000	-1 275 371
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	26	26	21	15

400 Hyvinvointipalv. talous ja hal

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	162 000	0	162 000	89 632	-72 368
Toimintakulut	-1 994 000	469 000	-1 525 000	-1 365 003	159 997
Toimintakate	-1 832 000	469 000	-1 363 000	-1 275 371	87 629

405 Hyvinvoinnin edistämisen palvelut

Tilivelvollinen: kehittämisjohtaja Jani Kaasinen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Hyvinvoinnin edistämisen palveluiden palvelualueeseen kuuluu toimialan hankekoordinaatiota, hyvinvoinnin edistämisen kokonaisuutta mm. hyvinvointikoordinaattorin tehtäväkentän muodossa, Yhteisötalo Satama ja kerhotalo Rupla, koulutusvienti, oppilaitosyhteistyötä, oppimisen tuen palvelukokonaisuus, aamu- ja iltapäivätoiminta, varhaiskasvatuksen kesäleikkikenttätoiminta sekä nuorisopalvelut. Palvelualueen erityinen painopistealue on kuntalaisten hyvinvointi ja sen tukeminen.

Katsaus toimintavuoteen 2020

Hyvinvoinnin edistämisen palvelut perustettiin toimintavuoden aikana. Kaupungissa alkuvuonna päättäneissä yhteistoimintaneuvottelujen vaikutukset ulottuivat hyvinvoinnin toimialalla myös organisaatorakenteeseen. Hyvinvoinnin edistämisen palvelut aloittivat 1.3.2020. Vuoden 2021 talousarvioprosessin aikana palvelualueen kokonaisuutta kehitettiin siirtämällä erityisopetus koulutuspalveluista hyvinvoinnin edistämisen palveluihin oppimisen tuen kokonaisuuteen. Toimenpiteellä pyritään oppimisen tuen kokonaisuuden eheyteen ja muutos astuu voimaan vuoden 2021 alusta.

Organisaatiomuutoksen jälkeiseen tilanteeseen sopeutumista ja uuden oppimista väritti koronapandemia, joka vaikutti kaikkiin palvelualueen toimintoihin. Koronapandemian toimenpiteiden ohella toteutettiin kaupungin YT-toimenpiteiden toimeenpanon suunnittelua ja toteuttamista. Oppimisen tuen kautta työskenneltiin tiiviisti koulutuspalveluiden kanssa poikkeustilan suunnittelun ja toteutuksen osalta. Yhteisötalo Sataman toiminta keskeytettiin keväällä ja työntekijä siirtyi työskentelemään kaupungin koronapuhelimeen. Keväällä käynnistettiin kaupungin toimintana ikäihmisten asiointiapu pakollisia kauppa- ja apteekkiasiointeja varten. Asiointiavun koordinoinnissa tehtiin tiivistä yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa ja tiedotusalueena käytettiin mm. PK-Sotun ylläpitämää Jelli.fi -palvelua. Asiointiapupalvelua varten saatiin henkilöresurssia varhaiskasvatuspalveluista, jossa lapsimäärän väheneminen palveluissa mahdollisti avun. Asiointiavun henkilöstö kartoitti kaupungin liikkeiden toimintamalleja esimerkiksi kotiinkuljetusten, maksutilien avaamisen suhteen. Tiedot koottiin kaupungin palvelupuhelimen käyttöön. Kaupungin oma asiointiapu ikäihmisille toimi huhtikuusta heinäkuun loppuun, jolloin tarve palvelulle arvioitiin hyvin vähäiseksi. Yhteisötalon koordinaattori toimi asiointiavun henkilöstön koordinoijana. Yhteisötalo Satama toimi syksyn rajoitetusti. Talo oli kuntalaisille avoinna, mutta järjestetyt aktiviteetit, yhteistyötapaukset ja esimerkiksi Tuupparitoiminta Koivupihalla on ollut pääsääntöisesti keskeytettynä. Eläkeläisjärjestöjen käytössä oleva kerhotalo Rupla suljettiin toimijoilta keväällä ja syksyllä toimintaa kerhotalolla on ollut hyvin rajoitetusti koronapandemiasäännösten puitteissa. Syksyllä kerhotalolla oli korona-altistustilanne, josta ei onneksi seurannut jatkotartuntoja.

Kesäkuussa haettiin varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluihin korona-tukea, joka perustui kevään etäopetusjakson aikana tehtyyn huolikartoitukseen. Varhaiskasvatukseen tukea saatiin 400 000 euroa ja koulutuspalveluihin 923 000 euroa. Avustus on kohdennettu lisätoimiin koronan vaikutusten tasaamiseen päiväkodeissa ja kouluissa. Syksyn haasteena erityisesti varhaiskasvatuksen osalta oli henkilökunnan saatavuus hankkeisiin. Hakuja jouduttiin uusimaan ja toiminta saatiin käyntiin vähitellen syksyn aikana.

Syksyn 2020 aikana valmisteltiin hyvinvoinnin toimialan hankeohjeistus, jolla pyritään yhdenmukaistamaan laajan rahoittajajoukon ja eri palvelualueiden tätä kautta muodostunutta hankehallintoa. Ohjeistus valmistui joulukuun mennessä ja otettiin käyttöön vuoden 2021 alusta. Kokonaisuutena vuoden 2020 aikana hyvinvoinnin toimialalla oli käynnissä 76 hanketta yhteensä 26 eri rahoittajalta. Merkittävä osa hankerahoituksesta on valtion erityisavustuksia, joita haetaan vuosittain. Lisäksi on perinteisiä hankkeita, joiden hakua harkitaan niiden palveluille tuovan lisäarvon perusteella.

Opetushallitus myönsi vuosille 2019 - 2020 228 000 euron erityisavustuksen koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen sekä siihen liittyviin kokeiluihin. Tällä rahoituksella aloitettiin hyvinvointiohjaajien työskentely perusopetuksessa. Varhaiskasvatukseen vuosille 2019 - 2020 saatu 252 000 euroa valtion erityisavustus positiivisen diskriminaation edistämiseksi käytettiin ns. lumiukko- ja lumikkitoimintaan tukemaan kaikkein haasteellisimmin käyttäytyvien lasten varhaiskasvatuspäivää ja kasvua. Lumikit ja lumiukot toimivat osana lapsen omaa varhaiskasvatusryhmää. Joensuun kaupungin 250 000 euron määräraha lasten ja perheiden tukeen käytettiin vuonna 2020 varhaiskasvatuksen lumiukkoihin ja lumikkeihin sekä perheohjaukseen.

Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin, erityisopetuksen laadun kehittämiseen, opetusryhmien joustavaan muodostamiseen sekä alueellisen eriarvoistumisen torjuntaan saatu opetushallituksen opettajien ja koulunkäynninohjaajien palkkaamiseen tarkoitettu 660 000 euron erityisavustus vuosille 2019 - 2020 sai jatkoaikaa keväälle 2021 ja se käytettiin varhaiskasvatusyksiköiden yhteydessä toteutetun esiopetuksen osalta avustajiin ja perusopetuksen osalta koulunkäynninohjaajiin ja resurssiopettajiin. Tällä mahdollistettiin mm. useamman sokean ja kuuron oppilaan opiskelu lähikoulussansa sekä entistä joustavamman tuen tarjoamisen oppilaille.

Syksyllä 2020 opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi erityisavustusta varhaiskasvatukseen 805 000 euroa käytettäväksi vuoden 2021 loppuun mennessä lumikkeihin ja lumiukkoihin, avustajiin sekä S2 –opettajan palkkaamiseen. Samaan aikaan opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi 858 000 euron erityisavustuksen esi- ja perusopetuksen toimintakulttuurin muutoksen, inklusion, oppimisen ja hyvinvoinnin, tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden, vuorovaikutuksen ja lähikouluperiaatteen vahvistamiseen sekä oppilaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömään ja riittävän varhaiseen tukeen. Erityisavustuksella on jatkettu edellisellä valtion erityisavustuksella aloitettua toimintaa, mutta lisäksi sillä palkattiin opettaja, joka kontaktoi koulua käymättömiä oppilaita.

Jatkona 2018 aloitetulle varhaiskasvatuksen lumiukko- ja lumikkitoiminnalle aloitti Icehearts -toiminta elokuussa Noljaikan koululla.

Perhekeskus –toiminnan (lasten ja perheiden palvelut sisältäen kaupungin, Siun soten sekä järjestöjen palvelut) kautta järjestettiin poikkeuksellisesti vain syksyllä viisi samansisältöistä lasten

ja perheiden kanssa työskentelevien ammattilaisten koulutus- ja keskustelutilaisuutta. Tällä kertaa aiheena oli systeeminen lastensuojelu osana lasten ja perheiden tukea.

Kaupunki aloitti 15.4. kouluruokajakelun etäopetuksessa oleville oppilaille. Hyvinvoinnin edistämisen palvelut valmisteli ja koordinoi kouluruokajakelun. Ruokaa jaettiin kaikille halukkaille peruskoululaisille ja lukiolaisille sekä päiväkotien ja koulujen esikoululaisille. Kaupunki järjesti myös Steinerkoulun, Itä-Suomen koulun ja Normaalikoulujen oppilaiden kouluruokajakelun. Kouluruokaa jaettiin kymmeneltä eri koululta. Toukokuussa peruskoululaisten palattua lähiopetukseen lukiolaisten kouluruokajakelua jatkettiin lukukauden loppuun saakka. Kouluruokajakelussa jaettiin yhteensä 20 482 ruokakassia ja 103 603 ruoka-annosta. Elo-syyskuussa tehtiin suunnitelmat kouluruokajakelua varten erilaisia karanteenitilanteita varten. Näissä tilanteissa koulut hoitivat ruokajakelun yhdessä Polkka Oy:n kanssa.

Hyvinvointikertomuksen- ja suunnitelman valmistelu vuosille 2021-2025 aloitettiin alkuvuodesta sidosryhmien kuulemisella. Koronapandemian vuoksi valmistelu jäi tauolle kevään ajaksi. Syksyllä kuulemisia jatkettiin. Kaupunginvaltuusto hyväksyi dokumentin joulukuun kokouksessaan.

Nuorisopalveluiden vuosi kokonaisuutena on ollut hyvin vaiheikas ja jakautunut hyvin erilaisiin jaksoihin. Alkuvuoden pandemian linjaukset sulkivat nuorisotilat ja osa nuorisotilojen ohjaajista siirrettiin keskeytykselle. Ohjaajien työ ei missään oloissa kuitenkaan muodostunut tarpeettomaksi vaan oli hyvin merkityksellistä alkaa rakentaa yhteydenpitotapoja nuoriin, jotka olivat siirtyneet etäopetukseen. Ohjaajien työ jakautui nopeasti verkkotyön ja jalkautuvan työn muotoihin. Nuoret löysivät ohjaajat Discord-kanavan ja muiden verkkotyökalujen kautta. Yhteinen pelailu ja keskustelu verkossa muodostui monelle nuorelle merkitykselliseksi kanavaksi tavata toisia. Keväällä tehtiin myös paljon informatiivisia videoita sosiaaliseen mediaan, joilla välitettiin tietoa nuorille palveluista ja pandemian tilasta.

Jalkautuvan työn kautta tavattiin nuoria, jotka liikkuvat niin keskustassa kuin eri asuntoalueilla. Yhteistyötä tehtiin niin hyvinvointiohjaajien, Ankkuri-tiimin, kuin lastensuojelunkin kanssa. Alueilla liikkuvien nuorten keskuudessa ilmeni päihteiden käyttöä ja vahingontekoja esimerkiksi tyhjiä koulujen alueilla. Ohjaajien tehtävänä oli toimia turvallisina aikuisina alueilla keskustellen ja opastaen, mutta nuorten tilanteet vaihtelivat paljon ja joitain lastensuojeluilmoituksiakin tehtiin nuorten turvaamiseksi. Yhteistyö näiltä osin oli hyvää sosiaalipäivystyksen ja poliisiin kanssa.

Kesäjakson alussa kaikki työntekijät olivat työssä, mutta leiritoimintaa ei voinut järjestää, joten hyvin nopealla suunnittelulla kesän ohjelma rakennettiin erilaisten Pop up –tapahtumien varaa. Toimintamalli tuotti runsaan yli tuhannen lapsista, nuorista ja lapsiperheistä koostuvan osallistujajoukon. Sinkkolan toiminnot jouduttiin peruuttamaan, mutta piha-alue järjesteltiin kaupunkilaisten käyttöön pihapöytien osalta.

Syyskauden valmistelu nuorisotilojen avaamiseksi vaati suunnittelua koronapandemiarajoitusten vallitessa. Koulujen käynnistyessä nuorisotilat käynnistettiin sisäänottorajoituksilla ja jo valmiina oleva sähköinen nuorisokortti turvasi tilanteen, jossa tiedetään jokaisen kävijän henkilöllisyys. Maskisuosituksia ja -ohjeita jaettiin aktiivisesti sosiaalisen median kautta ja näin saatiin myös aktivoitua nuoria henkilökohtaiseen suojautumiseen. Nuorten kohtaamisen tarve tuli hyvin nopeasti selväksi, kun kävijämääriä jouduttiin oikeasti rajaamaan ja keskustan alueella nähtiin Whisperissä jopa jonoa syysloman aikaan, kun nuoret

odottivat sisäänkäysvuoroaan. Kouluilla "ryhmässä on voimaa" oppitunnit vedettiin alueilla normaalisti ja näin uudet 7-luokkalaiset tulivat tutuiksi. Nepenmäen koulunuorisotyön pilotti päättyi vuoden loppuun ja hanketta ei jatkettu. Vuoden poikkeusolosuhteista huolimatta voitiin toiminnalla vastata kohtuullisesti nuorten tarpeisiin ja lieventää pandemian rajoitusten vaikutuksia.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen 2020

Strateginen teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2020	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2020 lopussa	Toteutuma	
Kaupunkilaiset tekevät, osallistuvat ja vaikuttavat. Kaupungin rooli on luoda edellytyksiä eri toimijoiden aktiivisuudelle ja osallisuudelle sekä tarjota yhdessä tekemisen paikkoja ja mahdollisuuksia.	Tavoitteena koko toimialaa koskevat säännölliset järjestötapaamiset, joihin järjestöt osallistuvat laajasti.	Järjestötapaamisia on järjestetty 2 krt/vuosi ja tapahtumiin osallistuu vähintään 52 järjestöä.	Kevään järjestötapaaminen jouduttiin perumaan koronapandemiatilanteen vuoksi. Syyskuussa pidettiin järjestötapaaminen, johon osallistui 64 järjestöjen edustajaa, noin 50 eri järjestöstä.	
Oppimiseen liittyvästä yhteistyöstä kehitämme uuden kansainvälisen tason toimintamallin ja myös uutta liiketoimintaa.	Tavoitteena on koulutusviennin liiketoiminnan kustannusmallin kehittäminen.	Liiketoiminnan kustannusmallin kehittämiseen on kerätty riittävä taustatieto toteutuneista vierailuista ja jätetyistä tarjouksista.	Toteumaa ei tällä hetkellä synny. Koulutusliiketoiminnan toimintamallin kehittämistä on jatkettu koronapandemiasta huolimatta, kustannusmallin kehitys koronapandemiasta johtuen on kesken.	
Edistämme hyvinvointia ja terveyttä yhdessä Siun soten ja muiden toimijoiden kanssa tavoitteellisesti, tehokkaasti ja asiakasnäkökul	Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, jossa esitetään toimenpiteet lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi.	Suunnitelmaan on kerätty tiedot eri toimijoilta ja yhteinen tavoitetila on määritelty.	Suunnitelma valmis ja hyväksytty kaupungin valtuustossa.	

masta sujuvasti.				
Harrastavaan ja aktiiviseen elämäntapaan saadaan kaikenikäiset kuntalaiset mukaan	Harrastavaan ja aktiiviseen elämäntapaan saadaan kaikenikäiset kuntalaiset mukaan	Jokaisella aloittavalla 7-luokkalaisella on oma nuorisokortti	Tekninen valmius korttien jakamiseen olemassa. Poikkeustilan lykättyä prosessia ja mielekäs aloitushetki seuraavan lukukauden alku.	
Yhteistyö Siun s oten palveluketjun kanssa on asiakasnäkökul masta sujuvaa	Etsivän työn asiakkuuksien lisääminen Ankkuriryhmän toiminnan kautta	30 uutta asiakkuutta	Tavoite jäi kesken ja etsivän työn panosta ei ollut loppuvuotena Ankkuriryhmän jäsenenä.	
Kaupunkilaiset tekevät, osallistuvat ja vaikuttavat. Kaupungin rooli on luoda edellytyksiä eri toimijoiden aktiivisuudelle ja osallisuudelle sekä tarjota yhdessä tekemisen paikkoja ja mahdollisuuksia .	Lasten parlamentin toiminnan käynnistäminen Alakouluilla käynnistyneet toiminnot	Kaikilla alakouluilla on käynnistynyt lasten parlamentin toiminta ja suurkokous toteutunut	Lastenparlamentti on järjestetty. Kaikki alakoulut eivät päässeet mukaan suurkokoukseen paikalle, mutta kysymykset tulivat kirjallisina.	

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

405 Hyvinvoinnin edistämisen palvelut				
	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma
Kehittämispalvelut				
Toimintatulot	15 612	0	0	20 150
Toimintamenot	-68 387	-320 915	-337 000	-427 217
Toimintakate	-52 775	-320 915	-337 000	-407 067
Kehittämishankkeet				
Toimintatulot	1 355 776	1 117 000	1 700 000	2 277 115
Toimintamenot	-1 632 422	-922 085	-1 704 600	-2 421 377
Toimintakate	-276 646	194 915	-4 600	-144 262
Nuorisopalvelut				
Toimintatulot	203 682	170 600	170 600	167 342
Toimintamenot	-1 874 084	-1 874 600	-1 704 400	-1 647 295
Toimintakate	-1 670 402	-1 704 000	-1 533 800	-1 479 953
Kasvun ja oppimisen tuki				
Toimintatulot	573 376	343 000	343 000	459 639
Toimintamenot	-6 338 766	-6 172 782	-5 793 000	-6 107 576
Toimintakate	-5 765 390	-5 829 782	-5 450 000	-5 647 937
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	134	140	137	144
Toimintatulot	2 148 446	1 630 600	2 213 600	2 924 246
Toimintamenot	-9 913 659	-9 290 382	-9 539 000	-10 603 465
Toimintakate	-7 765 213	-7 659 782	-7 325 400	-7 679 219
Htv:t eivät ole vertailukelpoisia				

405 Kehittämispalvelut

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 630 600	583 000	2 213 600	2 924 246	710 646
Toimintakulut	-9 290 382	-248 618	-9 539 000	-10 603 465	-1 064 465
Toimintakate	-7 659 782	334 382	-7 325 400	-7 679 219	-353 819

SITOVUUSTASON YLITYKSEN SELITYS:

Hyvinvoinnin edistämisen palvelut ylittivät muutetun talousarvion 354 000 euroa. Palvelualueella tapahtui useita muutoksia vuoden 2020 aikana ja näissä tilanteissa on haasteellista saada toiminta ja siihen kohdentuva resurssi siirtymään niin että ne vastaavat toisiaan.

Kehittämispalvelujen 70 000 euron ylitys selittyy liian pienellä määrärahasiirrolla talous- ja hallintopalveluista, jossa tuli vastaava alitus.

Kehittämishankkeiden ylitys 158 000 euroa selittyy varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluiden hankkeiden omarahoitussuosuksilla.

Kasvun ja oppimisen tuen kokonaisuus selittää ylitystä 138 000 euroa. Kustannukset kuitenkin laskivat edellisvuodesta.

410 Koulutuspalvelut

Tilivelvollinen: koulutusjohtaja Olli Kauppinen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Tulosalueeseen kuuluvat Joensuun kaupungin koulujen esiopetus, perusopetus, lukiokoulutus sekä lasten aamu- ja iltapäivätoiminta. Tehtävänä on oppilaiden kasvatus ja opetus yhteistyössä kodin kanssa sekä jatko-opintovalmiuksien takaaminen.

Koulutuspalveluista siirrettiin 1.3. alkaen hyvinvoinnin edistämisen palvelujen vastuulle lasten aamu- ja iltapäivätoiminta sekä oppimisen tuen palvelukokonaisuus, joka sisältää muun muassa perus- ja lukiokoulutuksen erityisopetuksen ja ohjaajat sekä tuen palveluiden koordinoinnin sisäisesti ja ulkoisesti.

Katsaus toimintavuoteen 2020

Lukuvuoden 2020 – 2021 alussa kaupungin peruskouluissa oli 5458 oppilasta ja kaupungin lukioissa 1448 opiskelijaa sisältäen Aikuislukion 200 opiskelijaa. Peruskouluissa oppilasmäärä oli 80 oppilasta enemmän kuin lukuvuoden 2019 - 2020 alussa. Nuorten lukiokoulutuksen aloituspaikat säilyivät aiempien vuosien tasolla 404 opiskelijassa, opiskelijoita oli 16 enemmän kuin edellisenä lukuvuotena. Valmistavan opetuksen oppilaiden määrä on kasvanut vuoden 2020 aikana erityisesti yläkoulussa. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa oli alkaneella lukuvuodella 457 lasta, joka on 6 lasta vähemmän kuin lukuvuoden 2019 – 2020 alussa.

Rehtorikokouksissa 29.1.2020 ja 26.2.2020 suunniteltiin kaupungin YT-toimenpiteiden toimeenpanoa.

Vuoden 2020 painopiste koulutuspalvelujen työskentelyssä on ollut Covid-19 pandemian aiheuttaman poikkeustilanteen mallikas hoitaminen.

Peruskoulut pääsääntöisesti ja lukiot kokonaisuudessaan siirtyivät etäopetukseen 18.3.2020 alkaen. Perusopetus palasi lähiopetukseen 14.5., mutta lukiot jatkoivat etäopetuksessa lukuvuoden loppuun saakka. Henkilökunnalle sekä huoltajille ja oppilaille/opiskelijoille toteutetun kyselyn mukaan Joensuun kaupungin etäopetusjärjestelyt ja viestintä toteutettiin hyvin, kouluarvosanaksi muodostui 8+.

Toukokuussa koulujen tehtävänä oli varautua syksyn mahdolliseen poikkeustilaan päivittämällä kevään kokemusten perusteella koulun poikkeustilasuunnitelma ja opettajien etäopetussuunnitelmat. Lisäksi kartoitettiin tuen tarpeet syksyksi 2020. Poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi haettiin ja saatiin valtionavustusta peruskouluihimme reilu 0,9 milj. euroa ja lukioihimme vajaa 0,3 milj. euroa lukuvuodelle 2020 - 2021.

Syksyllä 2020 koulutuspalvelut varautuivat erilaisiin poikkeustilanneskenaarioihin. Koulut ohjeistettiin rehtorikokouksessa 5.8. lähiopetuksen aloitukseen ja mahdolliseen

poikkeustilanteeseen varautumiseen. Koulutuspalvelujen poikkeustilanteen varautumissuunnitelma päivitettiin yhteistyökumppaneiden kanssa.

Joensuussa siirryttiin koronapandemian perusvaiheesta kiihtymisvaiheeseen 23.11.2020 alkaen. Tästä seurasi lukioissa vahva maskisuositus opiskelijoille ja henkilökunnalle maskimääräys. Lähiopetus kaikilla kouluasteilla ja iltapäivätoiminta jatkuivat normaalisti. Koulutuspalvelut oli jo aiemmin syksyllä varautunut kiihtymisvaiheeseen sekä mahdolliseen leviämisvaiheeseen THL-suositusten mukaisesti. Leviämisvaihetta varten kouluilla oli varastoituna maskit yläkoululaisille ja kuljetusoppilaille sekä peruskoulujen henkilökunnalle. Alakoululaisille THL ei tässä vaiheessa suositannut maskeja koulussa.

Syksyn aikana karanteenissa oli Nepenmäen, Nolvakan, Pataluodon, Pielisjoen ja Lyseon peruskoulun sekä Yhteiskoulun lukion oppilaita, opiskelijoita ja henkilökuntaa. Karanteenissa ja sen myötä etäopetuksessa oli 161 oppilasta ja 87 opiskelijaa. Viikot 47 ja 48 olivat syksyn koronapandemian pahimmat viikot ja tilanne rauhoittui vuoden loppua kohti.

Poikkeustilanne on pyritty ottamaan vastaan mahdollisuutena kehittää koulutuspalvelujen uusia opetus- ja toimintamalleja. Henkilökunta ja opiskelijat ovat vastuullisesti venyen hoitaneet oman osansa, mikä on ymmärrettävästi näkynyt myös väsymyksenä.

Peruskoulun varhennettu kielenopetus laajentui toiselle vuosiluokalle. Opetushallitus uudisti perusopetuksen opetussuunnitelman arviointiluvun, jonka johdosta seudulliseen opetussuunnitelmaan sekä todistuksiin tehtiin tarvittavat muutokset. Opettajat ovat saaneet koulutusta ja ohjausta uusista arvioinnin linjauksista.

Vuoden aikana valmisteltiin kaupungin lukioissa lukiolain ja lukion opetussuunnitelman valtakunnallisten päivitysten sekä oppivelvollisuuden laajentumisen toimeenpanoa. Molemmat astuvat käytännössä voimaan syksyllä 2021.

Myöhään maahan tulleiden lisääntynyt määrä kasvatti Pataluodon koulun valmistavan ja nivelvaiheen oppilaiden määrää yhdestä ryhmästä kahteen. Esiopetusikäisten valmistavien määrä on pysynyt edelleen suurena ja kiertävää opetusresurssia on lisätty päiväkotien inklusiivisiin ryhmiin. Etäopetusjakson aikana kohdennettiin kiertävien kieku- ohjaajien ja -opettajien työpanosta kaupungin eri kouluihin tarpeen mukaan. Kesällä järjestettiin eri puolilla kaupunkia päiväleiritoimintaa ja opastettiin sekä oppilaita että huoltajia IT- kursseilla erilaisten yhteydenpito- ja opetusohjelmien käyttöön. Perhekoulua jatkettiin videoperhekouluna poikkeusoloissa ja digitaalisia opetusmateriaaleja tehtiin paljon. Saatu avustus mahdollisti syksyllä kiertävien ohjaajien ja S2-opettajien työpanoksen lisäämisen.

Koulurakennukset:

- Karsikon uuden koulun mitoitusta muutettiin kevättalvella aiemmasta 4-sarjaisesta 3-sarjaiseksi E-6 -luokkien kouluksi ja syksyllä koulun rakentaminen käynnistyi vanhalle tontille. Uuden koulun tulee valmistua kesään 2022 ja se otetaan käyttöön syyslukukauden 2022 alusta.

- Niittylahden koulun kantaosa osastoitiin ja laadunvalvontatoimenpiteet valmistuivat maaliskuussa 2020, minkä jälkeen terveystarkkailu toteutti toimenpiteet koulutilojen osilta riittäviksi. Kantaosan käytöstä poistuneet tilat oli korvattu moduulitiloilla marraskuussa 2019.

- Pyhäselän yläkoulurakennuksessa tehtiin koko vuoden sisäilmaa parantavia toimenpiteitä.
- Tuupovaaran uusi koulu ja Marjalan koulun laajennusosan uudet luokkatilat otettiin suunnitellusti käyttöön lukuvuoden alkaessa. Marjalan koulun laajennuksen uusi sali ja keittiön sekä ruokalan muutostyöt valmistuivat syksyn aikana.
- Enon ja Louhiojan kouluratkaisun valmistelu käynnistettiin syyskuun 2020, koska Enon koulun hankesuunnitelma on hyväksyttävä vuoden 2021 aikana.
- Lyseon lukion ja Aikuislukion tilojen remontointi Tiedepuistolle valmistui aikataulun mukaisesti ja kyseisten koulujen toiminta käynnistyy 1.1.2021 näissä uusissa tiloissa.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen 2020

Strateginen teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2020	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2020 lopussa	Toteutuma	
Joensuulainen päätöksenteko, johtaminen ja henkilöstön kanssa tekeminen on Suomen parhaimmistoa. Toimimme konsernina hyvin yhteen.	Koulutuspalveluissa on kaikilla johtamisen tasoilla (luokka – koulu – hallinto) yhteiset arvot ja periaatteet.	Koulutuspalvelujen johtamisen arvopohja ja periaatteet on luonnosteltu henkilöstön kanssa.	Koko henkilökunnan osallistavassa prosessissa on kerätty ajatukset arvopohjasta. Arvot ja niitä avaavat konkreettiset tekemisen tavat on kirjattu kesäkuussa 2020 ja ne julkaistiin joulukuussa 2020.	
Meillä on parasta oppimista ja ihmisenä kasvua varhaiskasvatuksesta korkeakoulutukseen. Koulutuskaupunkina tuemme jatkuva oppimista.	Positiivisen pedagogiikan toimintamalli	Jokainen koulu on kirjannut aidosti arkea ohjaavan toimintamalliluonnoksen ja sen jatkokehittämisen. Positiivisen pedagogiikan koulutusprosessi on käynnistynyt kaikilla kouluilla.	Kaikilla kouluilla on kirjattu arkea ohjaava toimintamalliluonnos. Kaikki koulut kirjasivat syksyllä lukuvuoden 2020 – 2021 suunnitelmaansa jatkokehittämisen. Koulutusprosessi oli käynnistynyt kaikilla kouluilla, mutta keskeytyi poikkeustilan takia keväällä 2020. Poikkeustilan jatkumisen takia viimeiset koulutukset jouduttiin perumaan.	

			Peruttuja koulutuksia ei järjestetä, koska ao. koulujen näkemyksen mukaan kouluilla on tarpeelliset tiedot ja taidot jatkokehittämiseen.	
Meillä on parasta oppimista ja ihmisenä kasvua varhaiskasvatuksesta korkeakoulutukseen. Koulutuskaupunkina tuemme jatkuvaa oppimista.	Oppilaiden tuen toimintamalli, mukaan lukien kotouttaminen.	Jokainen koulu on pilotoinut vähintään yhden toimenpiteen, jolla sujuvoitetaan lasten ja nuorten harrastavaa elämäntapaa ja/tai yhteistyötä Siun Soten palveluketjujen kanssa. Jokaisessa koulussa järjestetään tarvittaessa kotoutumista tukevaa opetusta.	Kaikki koulut ovat pilotoineet vähintään yhtä toimenpidettä/toimintamallia, joilla on sujuvoitettu yhteistyötä Siun soten palveluverkoston kanssa ja/ tai lisätty lasten ja nuorten harrastamista. Jokaisessa monikielisessä koulussa on järjestetty kotoutumista tukevaa opetusta säännöllisesti viikoittain. Poikkeusoloista johtuvien oppimiserojen vaikutukset on huomioitu lisäämällä kiertävän opetuksen ja ohjauksen kiekku – resurssia. Perhekoulua on jatkettu lähitapaamisina.	
Meillä on parasta oppimista ja ihmisenä kasvua varhaiskasvatuksesta korkeakoulutukseen. Koulutuskaupunkina tuemme	Oppilaiden ja henkilöstön taitotaso monipuolisten oppimisympäristöjen käytössä.	Perusasteen osaamismerkkit on otettu käyttöön. Tutortoiminta on laajentunut kaikkiin kouluihin, myös lukioihin.	Perusasteella on käytössä osaamismerkkit. Tutortoiminta on laajentunut kaikkiin kouluihin, myös lukioihin.	

jatkuvaa oppimista.		Robotiikkahankkeessa on vähintään 3 uutta koulua. Verkko-oppimisen kehittämisprosessi on käynnistynyt.	Robotiikka-/maker-/steam-hanke on laajentunut kaikkiin kouluihin. Verkko-oppimisen kehittämisprosessi on käynnissä.	

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

410 Koulutuspalvelut				
	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma
Yhteiset palvelut				
Toimintatulot	215 023	240 000	240 000	591 445
Toimintamenot	-6 681 820	-6 356 518	-6 389 900	-5 687 008
Toimintakate	-6 466 797	-6 116 518	-6 149 900	-5 095 563
Esiopetus				
Oppilaat kaupungin kouluissa	100	100	100	77
€/oppilas	-3 943	-6 000	-4 000	-4 109
Toimintatulot	0	0	0	
Toimintamenot	-394 309	-600 000	-400 000	-316 413
Toimintakate	-394 309	-600 000	-400 000	-316 413
Peruspetus				
Oppilaat, omat koulut	5 378	5 481	5 413	5 458
Oppilaat, muut joensuulaiset koulut	1 382	1 356	1 356	1 319
€/oppilas	-7 722	-7 756	-7 801	-7 880
Toimintatulot	508 762	380 000	450 000	376 889
Toimintamenot	-52 781 208	-53 405 000	-53 252 600	-53 777 691
Toimintakate	-52 272 446	-53 025 000	-52 802 600	-53 400 802
Aamu- ja iltapäivätoiminta				
Lasten määrä	463	470	470	459
€/lapsi	-1 113	-977	-977	-1 071
Toimintatulot	43 280	25 000	25 000	53 905
Toimintamenot	-558 731	-484 000	-484 500	-545 636
Toimintakate	-515 451	-459 000	-459 500	-491 731
Lukio				
Opiskelijat	1 432	1 440	1 440	1 448
€/opiskelija	-5 745	-6 271	-6 117	-6 100
Toimintatulot	176 878	100 000	100 000	108 715
Toimintamenot	-8 334 382	-8 723 000	-8 908 500	-8 941 047
Toimintakate	-8 157 504	-8 623 000	-8 808 500	-8 832 332
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	603	700	589	579
Toimintatulot	943 943	745 000	815 000	1 130 954
Toimintamenot	-68 750 451	-69 568 518	-69 435 500	-69 267 795
Toimintakate	-67 806 508	-68 823 518	-68 620 500	-68 136 841

410 Koulutuspalvelut

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	745 000	70 000	815 000	1 130 954	315 954
Toimintakulut	-69 568 518	133 018	-69 435 500	-69 267 795	167 705
Toimintakate	-68 823 518	203 018	-68 620 500	-68 136 841	483 659

440 Varhaiskasvatuspalvelut

Tilivelvollinen: palvelujohtaja Juhani Junnilainen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia. Varhaiskasvatus tukee ja täydentää kotien kasvatustehtävää ja vastaa omalta osaltaan lasten hyvinvoinnista.

Varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodeissa, perhepäivähoidossa, ryhmäperhe-päiväkodissa ja avoimen varhaiskasvatuksen ryhmissä. Varhaiskasvatusta antavat kunnallisten yksiköiden ohella myös yksityiset palveluntuottajat. Lisäksi perhe voi hakea Kelalta kotihoidontukea silloin, kun alle 3-vuotiaasta lasta hoidetaan kotona.

Katsaus toimintavuoteen 2020

Vuoden 2021 alussa varhaiskasvatuspalveluissa otettiin käyttöön uusi johtamisjärjestelmä. Päiväkodinjohtajien ja perhepäivähoidon esimiesten tehtävien laajuus yhdenmukaistettiin. Tehtäväkokonaisuudet huomioivat henkilöstön ja yksikköjen määrät sekä alueelliset tekijät. Kaikki esimiehet ovat täysiaikaisia johtajia ja enimmillään yhdellä esimiehellä on neljä yksikköä johdettavanaan. Saavutettuja taloudellisia ja toiminnallisia tuloksia katsottaessa muutos on onnistunut erinomaisesti, vaikka pandemia vaikeutti toimintaa pitkän vuotta. Kustannusmuutos edelliseen vuoteen nähden on poikkeuksellinen. Tämä kertoo esimiesten ja henkilöstön sitoutumisesta sekä venymisestä haastavassa tilanteessa.

Kevään poikkeustilan aikana varhaiskasvatuksessa oli rauhallista, koska lapset jäivät suurelta osin koteihinsa. Tämä mahdollisti varhaiskasvatuksen henkilöstön käytön muihin tehtäviin. Kevään aikana yhteistoimintamenettelyssä päädyttiin lomautuksiin, jotka koskivat laajasti varhaiskasvatusta. Poikkeustilan päättymisen toukokuussa aiheutti lomien ja lomautusten perumisia sekä toiminnan jatkuvaa suunnittelua muuttuvassa tilanteessa. Palvelut pystyttiin järjestämään pääosin onnistuneesti ja laadukkaasti, mutta myös joitakin laatupoikkeamia tuli esimerkiksi hoitopaikkojen äkillisen muuttumisen myötä.

Varhaiskasvatuspalvelut ovat toimineet koko poikkeustilan ajan niin normaalisti kuin se on ollut mahdollista. Varotoimenpiteitä on noudatettu, mutta varhaiskasvatuksen luonteesta johtuen monista suosituksista on jouduttu poikkeamaan kuten muissakin suurissa kaupungeissa. Henkilökunnan vaihtuvuus ja myös ryhmien välillä siirtymiset ovat realiteetti, jotka varhaiskasvatuksessa on ollut pakko hyväksyä tilanteissa, joissa paljon henkilökuntaa on ollut poissa. Näin menetellen varhaiskasvatuksen toimivuus on pystytty turvaamaan. Henkilökunnan toiminta ja joustavuus on ollut esimerkillistä paineisessa tilanteessa.

Vuoden aikana tapahtui useita palveluihin liittyviä muutoksia. Näkyvin muutos, joka vaikutti odotettua enemmän myös organisointiin, oli elokuussa tapahtunut päiväkotien suhdeluvun muutos. Tämän myötä ryhmässä pitää olla kasvatusvastuullinen työntekijä seitsemää 3-6 -vuotiaasta lasta kohden aiemman kahdeksan sijaan. Samaan aikaan tapahtuneen perhepäivähoidon vähenemisen ja hoidossa olevien lasten osuuden kasvun myötä ajaututtiin loppusyksystä orastavaan paikkapulaan,

joka pystyttiin hoitamaan ennakoivasti. Ongelma ratkaistiin perustamalla kolme lisäryhmää syksyn 2020 aikana ja valmisteltiin viiden lisäryhmän perustaminen vuoden 2021 alkupuolelle.

Yksityisen varhaiskasvatuksen puolella tapahtui yksi toimijamuutos. Vuoden lopussa kaupunki luovutti suunnitellusti Hukanhaudalta tontin yksityiselle toimijalle uutta kuuden ryhmän päiväkotia varten. Mutalan ja Vesikkopuiston päiväkotien käyttö päättyi vuoden lopussa. Yksiköt yhdistyivät vuoden lopulla valmistuneeseen Jukolan päiväkotiin.

Hoidossa olevien lasten määrä väheni 50 lapsella edellisvuoteen verrattuna. Kotihoidontuen piirissä olevien lasten määrä laski 157 lapsella samalla aikavälillä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen 2020

Strateginen teema, jota tuetaan	Tavoitteet ja toimenpiteet 2020	Indikaattorit ja tavoitetila vuoden 2020 lopussa	Toteutuma	
Meillä on parasta oppimista ja ihmisenä kasvua varhaiskasvatuksesta korkeakoulutukseen. Koulutuskaupunkina tuemme jatkuva oppimista.	Varhaiskasvatuksessa toimitaan uuden varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti. Positiivinen pedagogiikka ja Miniverso ovat toimintaa ohjavia menetelmiä. <u>Mittari:</u> Kehittävän palautteen kautta tehtävä arviointi	Aikuisten läsnäolo kehittävän palautteen observoinneissa lisääntyy 25 % vuoden 2019 mittauksista.	Observoinnit keskeytettiin koronan vuoksi maaliskuussa. Kesäkuussa saadut Kehittävän palautteen tulokset alkukeväästä olivat myönteisiä. Aikuisten läsnäolo lasten toiminnoissa oli lisääntynyt 16,5 % ja aikuisten osallistuminen lasten toimintoihin lisääntyi 8,8 %. Toiminta on kehittynyt tavoitteen suunnassa, mutta ei ole vielä tavoitteen tasolla.	
Kaupunkilaiset tekevät, osallistuvat ja vaikuttavat. Kaupungin rooli on luoda edellytyksiä eri toimijoiden aktiivisuudelle ja osallisuudelle sekä tarjota	Lasten ja vanhempien osallisuutta lapsen varhaiskasvatuksen toteutumiseen lisätään kaikissa varhaiskasvatuksen toimintamuodoissa. <u>Mittari:</u> Lapsen vasujen arviointi, lapsi aina mukana	Lapsi otetaan aina mukaan vasukeskusteluun ja lapsen mielipide otetaan huomioon lapsen ikätason mukaisesti ja vanhemmilla on aito mahdollisuus vaikuttaa lapsensa varhaiskasvatuksen	Lasten ja perheiden osallisuuden tukeminen on muuttanut muotoaan koronapandemian myötä. Osallisuutta on toteutettu myös etäpalaverien. Vasukeskustelut toteutuneet pääosin	

yhdessä tekemisen paikkoja ja mahdollisuuksia.	vasukeskustelussa ja vanhempien osalta tavoite toteutuu vasukeskustelussa 90 prosenttisesti	tavoitteiden asetteluun ja hoitopäivään.	tavoitteen	
Varhaiskasvatuk sen tuottavuusohjel man toteuttaminen	Päiväkotien täyttöastetta nostetaan.	Jokaisessa päiväkodissa täyttöaste on vähintään 90 %	Täyttöaste toteutunut osassa päiväkoteja syksyn 2020 aikana	

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

440 Varhaiskasvatuspalvelut				
	TP 2019	TA 2020	Muutettu TA 2020	Toteuma
Yhteiset palvelut				
Toimintatulot	130 711	20 000	20 000	108 722
Toimintamenot	-2 618 335	-2 484 000	-2 488 500	-2 431 489
Toimintakate	-2 487 624	-2 464 000	-2 468 500	-2 322 767
Avoin varhaiskasvatus				
Lapsia hoidossa	78	115	115	68
€/lapsi	-5 564	-4 739	-2 845	-4 184
Toimintatulot	40 715	45 000	25 000	21 599
Toimintamenot	-474 734	-590 000	-352 200	-306 126
Toimintakate	-434 019	-545 000	-327 200	-284 527
Kotihoidontuki				
Lapsia hoidossa	937	900	920	779
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintamenot	-2 912 255	-2 700 000	-2 850 000	-2 731 287
Toimintakate	-2 912 255	-2 700 000	-2 850 000	-2 731 287
Perhepäivähoito				
Lapsia hoidossa	334	340	300	296
€/lapsi	-10 364	-10 382	-10 160	-8 344
Toimintatulot	461 352	470 000	370 000	346 919
Toimintamenot	-3 922 922	-4 000 000	-3 417 900	-2 816 832
Toimintakate	-3 461 570	-3 530 000	-3 047 900	-2 469 913
Päiväkodit				
Lapsia hoidossa	2 251	2 270	2 270	2 207
€/lapsi	-11 247	-10 977	-10 486	-10 820
Toimintatulot	2 487 674	2 500 000	2 050 000	2 015 892
Toimintamenot	-27 804 082	-27 418 700	-25 852 400	-25 896 662
Toimintakate	-25 316 408	-24 918 700	-23 802 400	-23 880 770
Yksityinen varhaiskasvatus				
Lapsia hoidossa	586	585	646	620
€/lapsi	-7 654	-7 949	-7 508	-7 977
Toimintatulot	1 812	0	0	1 593
Toimintamenot	-4 486 954	-4 650 000	-4 850 000	-4 947 626
Toimintakate	-4 485 142	-4 650 000	-4 850 000	-4 946 033
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	609	646	600	555
Toimintatulot	3 122 264	3 035 000	2 465 000	2 494 725
Toimintamenot	-42 219 282	-41 842 700	-39 811 000	-39 130 022
Toimintakate	-39 097 018	-38 807 700	-37 346 000	-36 635 297
Lapsia hoidossa	4 236	4 210	4 251	3 970
€/lapsi	-9 230	-9 218	-8 785	-9 228

440 Varhaiskasvatuspalvelut

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	3 035 000	-570 000	2 465 000	2 494 725	29 725
Toimintakulut	-41 842 700	2 031 700	-39 811 000	-39 130 022	680 978
Toimintakate	-38 807 700	1 461 700	-37 346 000	-36 635 297	710 703

Kasvatus- ja koulutuslautakunta yhteensä**46 Kasvatus ja koulutuslautakunta yhteensä**

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	5 572 600	83 000	5 655 600	6 639 557	983 957
Toimintakulut	-122 695 600	2 385 100	-120 310 500	-120 366 285	-55 785
Toimintakate	-117 123 000	2 468 100	-114 654 900	-113 726 728	928 172

INVESTOINNIT

Koulutuspalveluissa investoinnit toteutettiin suunnitelman mukaisesti. Pielisjoen koulun ensikertainen kalustaminen, Tuupovaaran alakoulun sekä Marjalan koulun kalustamiset sekä Lyseon lukion ja Karhunmäen koulun lisäryhmien tilojen kalustamiset toteutuivat suunnitellusti.

Varhaiskasvatuspalveluissa täydennettiin suunnitelman mukaisesti Pajakadun päiväkodin kalustaminen sekä Jukolankadun päiväkodin ensikertaikalustaminen.

	TP 2019	TA 2020	TOT 2020	Poikkeama	tot %
INVESTOINNIT Toimielin					
Investointituotot					
Investointikulut	-808	-1 536	-1 173	363	76,4
Nettoinvestoinnit	-808	-1 536	-1 173	363	76,4